

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes uzruna Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijas svinīgajā sēdē par godu Asociācijas 15 gadu jubilejai 2006.gada 31.augustā

Godātais Ģenerālsēkretāra kungs,
godātais Asociācijas prezidenta kungs,
godājamie klātesošie!

Zīmīgi, ka Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācija šogad svin savu 15. gadadienu. Tieši tik gadu ir arī Latvijas atjaunotajai demokrātijai. Lai gan mūsu valsts ir jauna, tomēr mūsu valsts demokrātijai un vēlēšanu sistēmai ir pietiekami gara vēsture. Nākamgad Latvijas vēlēšanu organizatori svinēs 85.gadadienu kopš neatkarīgas nacionāla līmeņa institūcijas izveides Latvijā, jo 1922. gada 20. jūlijā tika izveidota Centrālā vēlēšanu komisija pirmo parlamenta vēlēšanu vadīšanai un sarīkošanai.

Diemžēl mūsu valsts demokrātijas vēsturē ir bijis visiem labi zināmais un daudzu citu valstu pārdzīvotais traģisks pārrāvums uz vairākiem gadu desmitiem. Tāpēc mēs nedrīkstam aizmirst, ka demokrācija ir trausla, ja to uztver kā pašu par sevi saprotamu, ja to nekopj un nesaudzē. Šogad aprit arī 15.gadadiena kopš Latvijas tauta 1991.gada janvārī nevardarbīgas pretošanās ceļā, bez ieročiem, taču ar neaprauktāmu pašizliedzību un drosmi kāpa uz barikādēm, lai atklāti paustu savu politisko gribu un aizsargātu pēc Padomju Savienības komunistiskā režīma sabrukuma atgūto neatkarību un demokrātiju. Tādēļ Latvijai ir tuva un labi izprotama jūsu asociācijas devīze: „Ne ar ieročiem, bet ar vēlēšanām!”

Par demokrātisku valsti mūsdienā izpratnē ir uzskatāma valsts, kuras leģitīmais varas avots ir tauta. Tādēļ demokrācija nav iedomājama bez brīvām un atklātām vēlēšanām – procesa, kurā tauta savas varas īstenošanai izvēlas un ieceļ savus pārstāvjus – deputātus. Tie ir vispārzināmi demokrātijas pamatpostulāti, kurus tomēr vēlos atkārtot, lai uzsvērtu vēlēšanu organizatoru nenovērtējamo lomu demokrātijas nodrošināšanā.

Demokrātijas pamatprincipi nosaka, ka no vienas puses vēlēšanu organizatoru institūtam ir jābūt neatkarīgam - neietekmējamam no valdības, parlamenta un politiskajām partijām, taču tajā pašā laikā, no otras puses vēlēšanu procesam ir jābūt stingri reglamentētam, bet vēlēšanu organizatoru darbībai – caurredzamai un sabiedrības interesēs pārraugāmai tādā nolūkā, lai sabiedrība un vēlētajiem būtu pilnīga pārliecība par vēlēšanu godīgu organizēšanu un līdz ar to arī vēlēšanu rezultātu patiesu atbilstību vēlētajiem gribai. Vēlēšanu organizatoru uzdevums un profesionalitātes apliecinājums ir spēja savienot šos abus pretmetus.

Vēlēšanu organizators ir profesija bez ieraksta amata klasifikatorā, ko nemāca skolās un augstskolās, bet kurā nevar neiztikt bez profesionālām zināšanām, spējas ātri un pārliecinoši pieņemt lēmumus dinamiskā vidē, uzņemties atbildību, mākas risināt krīzes situācijas, un, protams, augstākajiem ētiskiem standartiem un demokrātijas izpratnes.

Kā Latvijas Valsts prezidente vēlos izmantot šo iespēju un paust gandarījumu par Latvijas vēlēšanu organizatoru apgūto spēju organizēt un vadīt vēlēšanas, izmantojot divas pilnīgi atšķirīgas vēlētajiem reģistrācijas sistēmas. Proti, lielākajā daļā Eiropas un pasaules valstu lietoto vēlētajiem reģistra sistēmu, ko Latvijā izmanto pašvaldību un Eiropas

---

Parlamenta vēlēšanās, un otru sistēmu, kas ir vēsturiski raksturīga Latvijai, kad vēlētāju reģistru neizmanto un kad vēlētāji tiek reģistrēti tikai vēlēšanu iecirknī vēlēšanu dienā, izdarot atzīmi par balsošanas faktu vēlētāja pasē. Šī sistēma tiek lietota, rīkojot parlamenta vēlēšanas un tautas nobalsošanu.

Es priecājos, ka 15 gadu laikā Asociācija ir kļuvusi par forumu, kurā tiek nodrošināta brīva viedokļu apmaiņa par uzkrāto pieredzi un kopējiem spēkiem Jūs esat spējuši lielākajā daļā Centrālās un Austrumeiropas valstu ieviest tos vēlēšanu standartus, kas par pašsaprotamiem tiek uzskatīti Rietumu demokrātijas valstīs. Tāpēc atļaujiet man izteikt cerību, ka tieši Latvija un Rīga tiks ierakstīta Asociācijas vēsturē kā vieta, kur tika pieņemts lēmums par organizācijas paplašināšanu – kļūstot no Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijas par Eiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociāciju.

Godātie Asociācijas dalībnieki! Novēlu Jums ražīgu darbu Asociācijas Ģenerālās asamblejas sēdē un tālāk rīkotajā konferencē! Vēlu Jums spēku un sekmes, īstenojot asociācijas izvirzīto uzdevumu – sekmēt, lai ilggadīgām demokrātijas tradīcijām bagātu valstu pieredzi vēlēšanu organizēšanā varētu pārņemt tās valstis, kuru demokrātija ir gados jauna un kuras relatīvi nesen atguvušas savu vietu Eiropas demokrātijas valstu vidū.